

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2022/75 (Siyasi Parti Mali Denetimi)

Karar Sayısı : 2025/53

Karar Tarihi : 22/7/2025

R.G.Tarih-Sayı : 5/12/2025-33098

I. MALİ DENETİMİN KONUSU

Doğru Yol Partisinin 2021 yılı kesin hesabının incelenmesidir.

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Hasan Tahsin GÖKCAN, Engin YILDIRIM, M. Emin KUZ, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN, Kenan YAŞAR, Muhterem İNCE ve Yılmaz AKÇİL'in katılımlarıyla 7/3/2024 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında öncelikle suç duyurusunda bulunulup bulunulmayacağı sorunu görüşülmüştür.

2. Doğru Yol Partisinin 2021 yılı kesin hesap dosyasında, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının siyasi parti teşkilat listesinde aktif görünen 39 il teşkilatına ait kesin hesap cetvellerinin sunulmadığı tespit edilmiştir.

3. Siyasi partilerin faaliyetlerini yürüttükleri genel merkez, il, ilçe ve belde başkanlıklarına ait yerler partilerin kendilerine ait olabileceği gibi kiralık olarak da kullanılabilecektir. Parti yetkililerine ait olan veya bunların kendilerinin kullandıkları yerlerde siyasi parti faaliyette bulunuyorsa kira sözleşmesi düzenlenerek kiraya isabet eden tutar partiye bağış olarak kaydedilmelidir.

4. Ayrıca partilerin genel merkez, il, ilçe ve belde başkanlıklarının hayatın olağan akışı gereği kira, su, elektrik, posta, telefon, kırtasiye, tutulacak defterlerin satın alınması vb. birtakım genel yönetim giderlerini de yapması gerekir.

5. 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 69. maddesinde, bir siyasi partinin bütün gelirlerinin o siyasi partinin tüzel kişiliği adına elde edileceği, 70. maddesinde siyasi partilerin giderlerinin amaçlarına aykırı olamayacağı ve bir siyasi partinin bütün giderlerinin o siyasi parti tüzel kişiliği adına yapılacağı, 111. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde de yapılan inceleme ve araştırmaları engelleyen ve istenen bilgileri vermeyen parti sorumluları hakkında altı aydan bir yıla kadar hapis ve altmış milyon liradan az olmamak üzere ağır para cezası verileceği hüküm altına alınmıştır. Bu hükümlere göre parti yetkililerinin genel yönetim giderlerini kendi imkânlarıyla karşılamaları mümkün değildir. Parti yetkililerinin bu şekilde yaptıkları giderleri partiye bağış geliri olarak kaydetmek suretiyle parti tüzel kişiliği adına hesaplara dâhil etmesi gerekir.

6. Yönetim giderlerinin hesaplarda görülmemesi kayıt dışı gelir ve gider oluşturulduğunu göstermektedir. Bu durumda 2820 sayılı Kanun'un 69. ve 70. maddelerine aykırı davranılmış olmaktadır.

7. Öte yandan siyasi partilerin Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 51. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (e) bendi gereğince "*parti genel sekreteri ve genel saymanının imzasını taşıyan yıl sonu*

kasa mevcudunu gösteren kasa sayım tutanağı ile banka hesaplarına ilişkin olarak banka yetkililerince onaylanmış mutabakat yazılarını” haziran ayı sonuna kadar Anayasa Mahkemesine sunması gerekmekte olup söz konusu belgeler arasında yer alan banka mutabakat tutanağının Parti tarafından Anayasa Mahkemesine sunulmadığı da tespit edilmiştir.

8. Anayasa Mahkemesine bilgilerin istendiği şekliyle verilmemesi, hesap verilebilir şekilde kayıt ve belge düzeni oluşturulmaması, hesabın dışında gelir ve gider oluşturulması inceleme ve araştırmayı engellemeye yönelik eylemler olduğundan 2820 sayılı Kanun’un 111. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine istinaden gerekli işlemlerin yapılmasını temin için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulması gerekir.

9. Bu itibarla Doğru Yol Partisinin 2021 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

- Genel Merkeze ait kesin hesap cetvelinin sunulmasından dolayı işin esasının incelenmesine,

- Esas incelemenin yapılabilmesi amacıyla Genel Merkez kesin hesabının dayanağını oluşturan gelir ve gider belgeleri ile bu belgelerin kaydedildiği defterleri Sayıştay Başkanlığına göndermesi için Partiyeye bu kararın tebliğinden itibaren otuz gün süre verilmesine,

- Anayasa Mahkemesine istenen bilgilerin istendiği şekliyle verilmemesi, hesap verilebilir şekilde kayıt ve belge düzeni oluşturulmaması, hesabın dışında gelir ve gider yapılması inceleme ve araştırmayı engellemeye yönelik eylemler olduğundan Parti sorumluları hakkında 2820 sayılı Kanun’un 111. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca yasal işlem yapılması için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasına,

OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

10. Doğru Yol Partisinin Anayasa Mahkemesine verdiği 2021 yılı kesin hesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren ve Sayıştay Başkanlığınca hazırlanıp Raportör Oğuz ÇAKAR tarafından Heyete sunulan esas inceleme raporu, Anayasa’nın ve 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 2820 sayılı Kanun’un ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

11. Denetimin maddi öğelerini oluşturan defter ve belgelerden Partinin 2021 yılı gelirleri toplamının 554.881 TL, giderleri toplamının 554.881 TL olduğu anlaşılmıştır.

12. Partinin 2021 yılı kesin hesabının gelir ve gider rakamlarının yukarıda açıklanan tutarlardan oluştuğu, bu hâliyle 2021 yılı kesin hesabının doğru, denk ve 2820 sayılı Kanun’a uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

A. Gelirlerin İncelenmesi

1. Genel Merkez Gelirleri

13. Partinin Genel Merkez gelirleri toplamı 20.431 TL olup bu tutarın tamamı bağışlardan oluşmaktadır.

14. Parti Genel Merkezinin defter kayıtları ve gelir belgeleri üzerinde yapılan inceleme neticesinde gelirlerin 2820 sayılı Kanun’a uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

2. İl Örgütleri Gelirleri

15. Partinin il örgütlerinin giderleri toplamı 534.450 TL olup bu tutarın 193.450 TL'si başlıklardan, 240.000 TL'si aidatlardan, 101.000 TL'si ise yardımlardan oluşmaktadır.

16. Parti il örgütlerinin defter kayıtları ve gider belgeleri üzerinde yapılan inceleme neticesinde gelirlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

B. Giderlerin İncelenmesi

1. Genel Merkez Giderleri

17. Partinin Genel Merkez giderleri toplamı 20.431 TL olup bu tutarın 13.200 TL'si kira giderlerinden, 7.000 TL'si temsil giderlerinden, 42 TL'si kırtasiye giderlerinden, 189 TL'si diğer giderlerden oluşmaktadır.

18. Parti Genel Merkezinin defter kayıtları ve gider belgeleri üzerinde yapılan inceleme neticesinde giderlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

2. İl Örgütleri Giderleri

19. Partinin il örgütlerinin giderleri toplamı 534.450 TL olup bu tutarın 77.350 TL'si temsil giderlerinden, 50.090 TL'si kırtasiye giderlerinden, 55.810 TL'si haberleşme giderlerinden, 40.500 TL'si taşıma giderlerinden, 109.200 TL'si kira giderlerinden, 27.700 TL'si ısınma giderlerinden, 47.000 TL'si demirbaş giderlerinden, 126.800 TL'si ise bakım onarım giderleri ile diğer giderlerden oluşmaktadır.

20. Parti il örgütlerinin defter kayıtları ve gider belgeleri üzerinde yapılan inceleme neticesinde giderlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

C. Parti Mallarının İncelenmesi

21. Partinin 2021 yılı defter ve belgeleri üzerinde yapılan inceleme neticesinde 47.000 TL taşınır mal edinimi olduğu, menkul kıymet ile taşınmaz mal ediniminin olmadığı anlaşılmıştır.

IV. SONUÇ

Doğru Yol Partisinin 2021 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

Partinin 2021 yılı kesin hesabında gösterilen 554.881 TL gelir ile 554.881 gider toplamının eldeki bilgi ve belgelere göre doğru, denk ve 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'na uygun olduğuna 22/7/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Basri BAĞCI

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Esas Sayısı : 2022/75 (Siyasi Parti Mali Denetimi)

Karar Sayısı : 2025/53

Üye

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye

Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye

Selahaddin MENTEŞ

Üye

İrfan FİDAN

Üye

Kenan YAŞAR

Üye

Muhterem İNCE

Üye

Yılmaz AKÇİL

Üye

Ömer ÇINAR

Üye

Metin KIRATLI